

Expertgruppen för biståndsanalys

EBA:s arbetsformer

Detta dokument behandlar *hur* Expertgruppen för biståndsanalys, EBA, arbetar. Hur initieras studier, hur prioriteras mellan olika studier, ramarna för hur arbetet med studier bör bedrivas, kvalitetssäkras och hur verksamheten ska följas upp. EBA har också beslutat om en verksamhetsstrategi som beskriver EBA:s uppdrag och vilka frågeställningar som EBA arbetar med. EBA använder studier som samlingsnamn för projekt som ska mynna ut i en rapport i någon form till EBA.

Initiering av studier

Uppslag till studier kan komma från många olika håll. Självfallet kan ledamöter och kansli komma med förslag, men EBA ser mer än gärna att förslag kommer från andra håll. Det kan handla om allt ifrån potentiella författare och oberoende experter till regeringskansliet eller andra aktörer inom biståndsområdet.

Fastställande av prioriteringar

Förslag till frågeställningar som bör belysas med studier sätts upp på en lista som löpande diskuteras på möten med expertgruppen. Expertgruppen fastställer vilka frågeställningar som kansliet ska arbeta med i första hand och ger även förslag på specifika studier som skulle kunna bidra till att frågeställningen belyses. Förslagslistan ligger till grund för det fortlöpande arbetet mellan expertgruppens möten. Ordningen i vilken studier genomförs liksom om de faktiskt genomförs kommer emellertid i praktiken inte bara styras av prioritetsordningen och resurser utan även bero på tillgången på forskare/expertter för att genomföra studier. Erfarenheten från liknande arbetsgrupper är att tillgången på kunniga författare ofta är avgörande för vilka studier som i praktiken kan genomföras. Utlysning kan vara ett sätt att försöka hitta lämpliga författare till specifika studier. Det förutsätter dock att expertgruppen vet mer i detalj vad studien ska innehålla. Det är också en arbetskrävande metod och kan därmed endast användas för ett mindre antal studier.

Projektförslag

För att expertgruppen ska kunna ta ställning till om en viss studie ska genomföras utarbetas ett projektförslag. Det ska göras av en potentiell författare, men det kan också i ett första skede göras av kansliet, eventuellt i samarbete med en ledamot. Projektförslaget ska bl.a. innehålla information om vilka frågeställningar studien syftar till att belysa och dess relevans för EBA:s övergripande uppdrag. Den ska också innehålla information om kunskapsläget, vilken metod som kommer användas och vilken typ av slutsatser som studien kan mynna ut i. Det bör också framgå vem som ska genomföra studien och om den bör bli föremål för utlysning. Expertgruppen har tagit fram *Guidelines for project proposal* som riktar sig till externa författare och som beskriver vad ett projektförslag ska innehålla.

Beslut om studier

Inför beslut om ett projektförslag tar kansliet fram ett underlag där studien klassificeras utifrån de kriterier som finns i EBA:s verksamhetsstrategi. Vidare beskrivs motivet för studien vad det är för typ av studie, vad som är målgruppen, författarnas bakgrund, tidplan och kostnaden för studien. Om projektförslaget kommer från en författare eller grupp av författare, fattar expertgruppen på basis av detta underlag och själva projektförslaget beslut om huruvida författaren/författarna ska ges i uppdrag att genomföra studien. Expertgruppen kan begära revideringar av projektförslaget eller kostnaden som villkor för beslut att studien ska genomföras. Om projektförslaget kommer från kansliet eller en ledamot, fattar expertgruppen beslut om huruvida kansliet ska försöka finna någon/några författare som kan genomföra studien, om den ska utlysas eller om projektet ska revideras eller läggas ned. I nästa skede tar den/de utvalda författaren/författarna fram ett projektförslag som går till expertgruppen för beslut.

Genomförande av studier

EBA kommer främst att anlita externa författare som har forskat eller på annat sätt skaffat sig kunskap om en specifik frågeställning. I största möjliga utsträckning förväntas de rapporter som tas fram innehålla policyrekommendationer. Normalt sett tar expertgruppen inte ställning till dessa. Expertgruppen har bestämt ämnet för rapporten och kvalitetsgranskat den och avgör om den ska publiceras i EBA:s serie, men tar inte ställning till slutsatser och rekommendationer. Denna ordning innebär att de rapporter som publiceras normalt präglas av samma *dubbla oberoende* som sedan länge gällt för Expertgruppen för Offentlig Ekonomi (ESO); expertgruppen väljer vilka studier som publiceras och författarna själva bestämmer i sin tur innehållet i rapporterna. Undantag från denna huvudregel kan dock förekomma. Om expertgruppen bedömer att det finns ett värde med att den gör ett uttalande, kan den bedöma och ta ställning till materialet i syfte att ge rekommendationer. Därtill kan EBA:s kansli, i en mindre utsträckning, självt genomföra studier. I dessa fall står EBA för analys och slutsatser helt och hållet. Även en expertgruppsledamot kan skriva en rapport, men står då självt för rapporten på samma sätt som externa författare.

Till varje studie kommer en referensgrupp tillsättas med personer med relevant kompetens för studien som ska genomföras. Syftet med referensgruppen är att utgöra ett stöd till författarna och på så vis öka rapporternas kvalitet. Referensgruppen leds av en expertgruppsledamot. Denna ledamot har ett ansvar för att följa arbetet med rapporten och ska ge rekommendation om huruvida rapporten bör publiceras. Beslut om referensgruppsordförande fattas av expertgruppen. Referensgruppsordförande utser efter samråd med författaren referensgruppen.

Kommunikation

Expertgruppen ska vara så transparent som möjligt. Expertgruppens möten protokollförs därför och publiceras på EBA:s hemsida. EBA lämnar också en rapport till regeringen en gång per år som sammanfattar innehåll och slutsatser av de studier som publicerats föregående år som publiceras.

Det är viktigt att expertgruppens arbete får genomslag i politik och debatt. Erfarenheterna från liknande expertgrupper visar att inverkan på politiken ofta sker via den allmänna debatten och inte sällan efter ganska lång tid. EBA ska därför arbeta aktivt med att sprida resultaten av de studier som genomförs och på annat sätt bidra till debatt om biståndsfrågor.

Medlemmar i expertgruppen och i kansliet ger också riktade presentationer till berörda beslutsfattare.

Uppföljning av projekt

Efter en utförd, publicerad och kommunicerad studie följer kansliet upp resultatet av verksamheten dels mot bakgrund av de kriterier som har legat till grund för studiens genomförande dels vilket genomslag studien har haft i media och på policy.

Uppföljningen redovisas för expertgruppen och utgör ett viktigt underlag för verksamheten.